

Hidas Judit

INTERJÚ

Vasárnap délelőttre beszéltük meg a fotózást. Egy fiatal lánnyal találkoztam, aki tizennyolc éves korában rákos lett, aztán meggyógyult.

Nehezen indultam el otthonról. Nem volt kedvem felkelni, sokáig iszogattam a kávé a konyhában. Aztán megkért a lányom, hogy mondjak neki egy mesét. Összebújtunk a kanapén. Szeretek neki olvasni, élvezem a történeteket, de előfordul, hogy nem tudok odafigyelni. Ilyenkor úgy olvasok, hogy csak a szám mozog.

Az előző nap állásinterjún voltam. Megint nem sikerült, pedig előzőleg sokat készültem. Utánanéztem a cég működésének, eladási tervet készítettem.

A vállalkozás egy lerobbant külvárosi családi házban működött. Az egyik tulajdonos, egy ritkás szakállú, pocakos férfi nyitott ajtót. Bolyhos pulóverén néhány kenyérmorzsa árválkodott, a lábán barna zoknit és műanyag papucsot viselt. Szuszogva lépkedett előttem felfelé a szűk belső lépcsőn, és egy levegőtlen szobába vezetett, ahol hatalmas növények takarták el az ablaküvegeket. Egy vékony, kancsal nő ült az egyik fotelben, felállt, és kezét fogott velem.

Először a férfi kérdéseire válaszoltam.

A szakmai tapasztalatomról érdeklődött, és arról, miért keresek új munkahelyet. Azt hazudtam, kissé monotonná vált a régi munkám, és szeretnék új feladatok után nézni. Elhitte.

– És a család? – vágott közbe hirtelen a nő.

– Mi van vele? – kérdeztem.

– Itt nem lehet minden héten betegállományba menni – tette hozzá mosolyogva, de volt valami támadó a hangjában.

– Nem is gondoltam ilyesmire – hebegtem, és éreztem, hogy kezd az arcom elfehéredni.

Hirtelen nem tudtam megállapítani, melyik az ép szeme. Az járt a fejemben, ezt már biztos ő is érzékeli, és azt gondolja, hülye vagyok, netalán bunkó.

– Ötkor van vége a munkaidőnek – folytatta a nő.

– Tudom – sütöttem le a szemem.

– És a gyerekek?

– Talán a férjem, nem tudom, ezt még nem gondoltam végig – válaszoltam, miközben mindenhova néztem, csak rá nem.

– Pedig jobb lett volna – jegyezte meg, és valamit felírt egy papírra.

Nem tudtam, hova akar kilyukadni. Egyre jobban izzadt a tenyere, és egyre kevésbé tudtam a kérdésekre figyelni.

Talán az lett volna a legjobb, ha akkor felállok, és elmegyek, vagy visszaszólók, ezt mégis hogy képzelem. De meg sem bírtam szólalni. Aztán a férfi kezdett faggatni.

– Ha jól értem, maga ért a fényképezéshez. Mondja meg, kérem, hogyan tudná az üzletünkben a portréfotózást felfuttatni?

– Talán hirdetni kéne a helyi lapban, és ha jó lesz az ügyfelek tapasztalata, talán terjed majd a híre szájról szájra is.

– Talán?

– Igen. Azt hiszem.

– Ez nem volt túl meggyőző, ami a kompetenciáját illeti...

Ettől kezdve a legegyszerűbb kérdésekre sem tudtam válaszolni. Végül kiszédelegtem a szobából. Beszálltam a kocsimba, automatikusan beindítottam a motort, és vakon vezettem hazáig.

– Mi volt? – kérdezte Dénes, amikor leültem a konyhaasztalhoz.

– Úgy látszik, semmire sem vagyok képes.

– Ne hülyéskedj.

– Egyszerűen nem értem, miért kapom ezt – ráztam a fejem, és elmeséltem neki röviden, mi történt.

– Majd összejön valami, addig meg vannak külsős munkáid.

Felnevettem.

– Negyvenhárom éves vagyok! Három éve vagyok itthon.

– A kicsi miatt eddig nehéz lett volna.

Hallgattam, aztán felsóhajtottam.

– Nem lett volna szabad azt a biztos állást otthagyni.

– Ne rágd magad utólag.

– Talán túl szigorúan ítélt meg a helyzetet – tettem a tenyerebe az arcomat. – Talán nem kellett volna törődnöm azzal, hogy milyen színvonalatlan az egész.

Hallgatott.

– Tudod mit? Menjünk el a gyerekekkel vacsorázni – mondta hirtelen.

– Nincs kedvem.

– Ne csináld ezt.

– Mi van, ha nem jön össze semmi sem? A lovaglás önmagában nem elég.

– Ne kapkodj. Ez a vidéki állás egyébként sem volt neked való. Mit kezdél volna magaddal egész nap egy lepukkant optikában?

Felállt, hogy megkeresse a gyerekeket. Hagytam, hadd intézkedjen.

Boldogok voltak, hogy étteremben fogunk enni. Ez volt az első igazán szép májusi nap. Nem esett az eső, huszonöt fok volt még este is. Átgurultunk a kocsival a szomszéd kisvárosba, és kiültünk egy Dunaparti étterem teraszára. Az előttünk lévő sétálóúton jöttek-mentek az emberek. A nagylányom a parton kavicsokat dobált a kicsivel. A nadragjuk térdig fel volt tűrve, hogy ne legyenek vizesek, a lábuk maszatos volt a homoktól, a bokájukra a folyóból kisodródott hínárdarabok tapadtak.

– Olyan jófejek – gyönyörködött bennük Dénes.

Mosolyogtam, de az előző napi interjú járt a fejemben. Hogy miért történik velem mindig ugyanaz. Úgy látszik, én arra vagyok ítélve, hogy otthon, a négy fal között éljem le az életem. Teljesen lefagyok, ha valaki bántani kezd.

Amikor a gyerekek visszajöttek az asztalhoz, sáros lábnyomok maradtak utánuk a csempén.

– Étteremben vagytok, nem játszóházban – morogtam, majd a földön szanaszét rúgott cipőikre mutattam. – Szedjétek ezeket össze, de azonnal!

A nagyobb segített a kicsinek, de öt perc múlva újra hatalmas kupleráj vett minket körül.

Jött a pincér a tányérokkal, és nem fért az asztalunkhoz.

– Nem hallottátok, mit mondtam az előbb? – kiáltottam rájuk. Nem érdekelt, hogy hallja-e a pincér.

A gyerekek csendben az egyik székre tették a cuccaikat.

– Igyunk egyet anyára – mondta ekkor a férjem, és a magasba emelte a málnaszörppel megtöltött borospoharát.

– Miért is? – néztem rá dühösen.

Felpattantam az asztaltól, és otthagytam őket. Utáltam magam, amiért úgy viselkedem, mint egy rossz férj, aki a családján vezeti le a mérget, de nem tudtam mit tenni. Munkahelyen, emberek között akartam lenni, ha pedig nem megy, akkor jobb az egésznek mielőbb véget vetni. Úgy éreztem, képtelen vagyok ezt a fájdalmat tovább elviselni.

Mély levegőt vettem, és visszamentem az asztalhoz. Mindenki csendben evett. A férjem a tányérját nézte. Arra gondoltam, este el-

mondom neki, hogy már nem akarok élni. Talán a gyerekeimnek is jobb lenne így. A férjem boldogulna nélkülem is. Tud bevásárolni, főzni, mosni, el tudja őket látni, és legalább nem kiabálna velük senki.

Jó, persze tudom, néha azért hasznomat veszik.

A múlt hétvégén például kint voltunk a kertben, amikor a fa alatt egy jó adag csalánt vettünk észre.

– Ha belefekszel, kapsz egy ezrest – mondta a lányomnak a férjem.

– Ezerért nem.

– Akkor legyen kettő.

A lányom rázta a fejét.

– Tízért?

– Hát jó – vágta rá és vetkőzni kezdett.

– Ugye hülyéskedtek? – kérdeztem Dénest.

De a lányom elindult a fa felé.

– Csak akkor, ha te is vele tartasz – mondtam ekkor a férjemnek, és a gyerek elé álltam.

Dénes elnevette magát.

– És mit kapok érte? – kérdezte.

– Azt, hogy a lányod befekszik melléd a csalánba.

A férjem bement a házba. Nemsokára a telefonjával tért vissza, egy cikket olvasott rajta.

– Na, jó, kivételesen igaz van a paragépnek – bökött felém.

Szerinte ugyanis az a legnagyobb bajom, hogy mindentől túlzottan félek, ezért nem viszem semmire. Ezen jókat szoktak a gyerekekkel nevetni. Ilyenkor én is igyekszem magamon mosolyogni, különben megkapom, hogy még humorérzésem sincs.

– Hagyjuk ezt a játékot. A csalánccsípéstől kórházba lehet kerülni – tette hozzá Dénes.

– Jó, apa, de akkor találj ki valami mást, ami nem ilyen veszélyes – kérte a lányom.

Végül Dénes akadálypályát csinált neki másnap a kertben.

Szóval ilyenkor érzem, nekem is van némi hasznom, de aztán arra gondolok, ezt bárki képes lenne helyettem megcsinálni. És hiába tudom, ha nem lennék, szörnyen fájna a gyerekeknek, és úgy éreznék, elhagytam őket. Van, hogy semmi más nem érdekel, csak az, hogy megszabaduljak ettől a kintól. Úgy látszik, sosem leszek képes megmutatni, én is érek valamit.

Sokszor gondolok a rákra. Apámat is ez vitte el, a nagybátyámat is. Azt hiszem, nem lenne erőm küzdeni ellene. Hagynám, hogy szét-

rohadjon a testem, nem akarnék hányni, kopaszon járni, nem akarnám, hogy szétmarcangoljanak, mint a nagybátyámat annak idején. Amikor megműtötték az áttétet a gerincén, az egész testében daganatok kezdtek nőni, és már csak néhány hétig élt. Nem, én megadnám magam, úgy, mint apa. Hiába erőltették, hogy küzdjön, pontosan tudta, nincs miért. Akkor meg minek csináljon az ember magából hülyét?

– Mennem kell – mondtam a lányomnak azon a bizonyos reggelen, mikor az interjú előtt meséltem neki a kanapén.

Beültem a kocsiba. Szokás szerint kicsit későn indultam, de az autópályán viszonylag gyorsan odaértem a környékre. Még kába voltam az előző napi állásinterjútól. Mintha másnapos lettem volna.

Megérkeztem a térre. Leparkoltam a kocsival egy mellékutcába. Öt percem volt a megbeszélrt időpontig. Elindultam a főút felé. Jó messze voltam az autótól, amikor rájöttem, rosszul emlékszem a találka helyére. Visszasiettem a kocsihoz. Mérget voltam magamra, nem szoktam ennyire félvállról venni a dolgokat, ráadásul én ajánlottam a témát a lapnak, amelyiknek néha dolgozni szoktam. Az interjút a kollégám már elkészítette.

Szerettem volna olyan embereket bemutatni, akik harcolnak a saját igazukért, vagy nem adják fel a küzdelmet, mint ez a kislány is, aki tizenennyolc éves volt, amikor kiderült, nyirokmirigyrákja van, és az orvosok csak néhány hónapot jósoltak neki.

A lánnyal egy terebélyes fa alatt beszélgettünk egy padon, mielőtt belekezdünk a fotózásba.

– Régen nagyon féltém a ráktól – mondta. – Ebben halt meg az egyik nagymamám is, és mindig rettegtem, hogy egyszer tele lesz a testem daganatokkal. Még filmeket is néztem erről, szerintem ez volt a baj.

– Mármint, hogy ezért lettél beteg? – kaptam fel hirtelen a fejem, és eszembe jutott, mikén szoktam gondolkodni magam is.

– Igen. Előtte nagyon elégedetlen voltam magammal. Fogalmam sem volt, mit csináljak az érettségi után. A szüleim meg folyton azzal piszkáltak, hogy már nagy vagyok, vegyem komolyan az életet – mondta elgondolkodva, aztán hirtelen vidám lett. – De most már teljesen más-képp állok mindehhez. Nem görcsölök annyit, próbálok magam olyan emberekkel körülvenni, akik szeretnek. Szerintem azért kaptam ezt a feladatot, hogy változtassak azon, ahogy élek.

– És sikerült? – kérdeztem.

– Azt hiszem, igen.

– És hogy viselted a betegséget?

– Igyekeztem minél kevesebbet törődni az egésszel, és azzal foglalkozni, amit szeretek. A lovammal versenyekre jártunk, ezüstöt nyertem Leonardóval az országos bajnokságon abban az évben. Olyan volt a betegség, mintha csak egy megfázás lett volna – nevetett, de közben a szája széle remegett.

Csodálkozva hallgattam.

– Jó, voltak persze mélypontok, de ilyenkor ott volt az apukám, meg segítettek a barátaim.

– És az iskola?

– A kezelés napján mindig otthon maradtam. Másnapra többnyire jobban lettem, délelőtt mentem suliba, aztán lovagolni. Mindig pótoltam az elmaradásokat. Aztán elhatároztam, hogy testnevelésből fogok felvételizni.

– És végül felvettek?

– Sajnos csak vidékre, de oda meg anya nem engedett. Azt mondta, túl messze van – válaszolta.

– És mit csinálsz helyette?

Egy darabig hallgatott.

– Felnőtt életet kezdtem. Recepciós vagyok egy kaszinóban, sokat éjszakázom.

Nyelt egy nagyot. A tokája úgy mozgott, mint egy kis békának. Egy elvarázsolt királylány jutott róla az eszembe.

– És a lovaglás?

– Nem fér bele.

– De hisz ez volt számodra a legfontosabb.

– Jó ez a munka, meg kell is a pénz, mert összeköltöztünk a párommal – válaszolta.

– Előtte hol laktál?

– Anyánál. Tudod, szeretem őt, meg minden, de úgy érzem, van benne egy kis rosszindulat velem szemben.

Szomorúan mosolygott.

– Csak az a gond, hogy az éjszakázás nem tesz jót a kezeléseket követően – tette hozzá.

– Értem.

Nem mertem tovább kérdezősködni. Próbáltam elképzelni a napi küzdelmeit, hogy életben tudjon maradni. Még azt is képes volt elhinni, hogy erről az egésze tényleg ő tehet. De talán igaza van. Talán még ez is jobb, mintha az ember nem tudja a saját életét irányítani.

Felálltam.

– Mit gondolsz, kezdhették? – kérdeztem.

– Persze.

Miközben fotóztam a lányt, eszembe jutott az előző napi interjú. Kirázott a hideg, ahogy felidéztem a morzsás pulóvert viselő férfit a nikotinsárga szobában, meg az ócska fotelt, ahova lihegve ült le velem szembe. Ismét láttam a mocskos ablakok előtt terpeszkedő hatalmas növényeket és a szobában felhalmozott szakadt papírdobozokat.

Alig láthatóan elmosolyodtam.

Fél óra alatt végeztünk.

– Jelentkezni fogunk a kész anyaggal – mondtam a lánynak.

– Köszönöm.

Elindultunk a főút felé, majd megálltunk az utca sarkán, ahol a barátjával lakást bérelt.

– Azért azt a felvételit mindenképp próbáld meg – mondtam neki búcsúzóul.

Rám nézett.

– Igen, azt hiszem, jövőre újra jelentkezem – intett felém, majd elindult a kavicsos úton hazafelé.

Visszasétáltam a kocsihoz. Eszembe jutott, hogy pár napja láttam egy érdekes hirdetést. Egy néhány éve működő, jó nevű internetes divatlaphoz kerestek fotóst. Úgy döntöttem, ha hazaérek, az lesz az első, hogy elküldöm nekik az önéletrajzom.

Jókedvűen értem haza.

– Minden rendben volt? – kérdezte a férjem, amikor kinyitotta nekem az ajtót.

Magamhoz öleltem.

– Szeretem, amikor így sugáرزol – mondta.

De ahogy beljebb mentünk, az örömöm gyorsan elpárolgott. A lakásban mindenütt játékok, ruhák hevertek a földön, a konyhában is óriási volt a kupleráj. Automatikusan elkezdtem felkapkodni a holmit, aztán rendbe raktam a konyhát. Ekkor eszembe jutott, hogy ki kell teregetni a vizes ruhát. Mikor végeztem, leültünk ebédelni, szerencsére a férjem ezt átvállalta, délután pedig koncertre vittük a gyerekeket.

Gyorsan elrohant az egész nap. Este fáradtan zuhantam le a tévé elé, és úgy döntöttem, elég lesz másnap megírni azt az e-mailt.

Éjjel nyugtalanul aludtam. Többször felriadtam, és csak forgolódtam az ágyban. Eszembe jutott, hogy a jelentkezéshez nyilván képeket is kell majd csatolnom, és hogy nekem milyen gyenge a portfólióm.

Mégsem küldhetek nekik képeket paradicsomfesztiválokról vagy vágató lovakról.

Egyébként is biztos több százan jelentkeznek erre a pozícióra, gondoltam. Én pedig már nem vagyok fiatal, itt ez a két gyerek, nem könnyű mellőlük szabadulni, ha felhívna egy-egy sürgős munka miatt.

Másnap elvittem a gyerekeket iskolába, óvodába. Utána gyorsan bevásároltam, majd otthon leültem a gép elé. Gondoltam, még körülnézek a Facebookon, mielőtt megírom a CV-m. Nézegettem az ismerősök posztjait, ezzel telt el egy-két óra, aztán kinyitottam a magazin weboldalát, ahova pályázni akartam.

Néztem a cikkeket, a fotókat, ismét láttam az álláshirdetést, amely ezek szerint még aktív volt. Aztán találtam egy képet a stábról. Egy üvegasztal körül ültek, férfiak, nők vegyesen. Mindenki márkás ruhában, frissen készített frizurával mosolygott a kamerába. Megakadt a szemem egy fekete hajú nőn, akinek élénkpiros rúzzsal volt kihúzva a szája. A ruhája is fekete-piros volt, olyan volt, mintha maga is egy fotózásról érkezett volna.

Elképzeltem magam közöttük, és ettől hevesen kalapálni kezdett a szívem.

Ekkor eszembe jutott, hogy több mint fél órája feltettem főni a krumplit, és a hús is már biztosan túlsült a sütőben.

Gyorsan bezártam az oldalt, felpattantam, és kisettem a konyhába.

Tiszatáj, 2018/11.